

Abonnement pour un an
300 piastres

Edition spéciale 500 ptrs.

Adresse:

"IDJTIHAD," Constantinople

Téléph. St. 865

XXIème ANNÉE

1926 15 Août — No 210

اجتہاد

IDJTIHAD

علمی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [۲۴] نسخہ
تور کیا ایچون ۲ ، خارج ایچون
۳ ، اعلا کاغدایسی ۵ لیرادر .

ادارہ خانہ سی :

جفال اوغلمده « اجتہاد ٹھوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمی برنجی سنہ

نومرو ۲۱۰-۱۵ آگستوس ۹۲۶

نعت نبی

ما طائر قدسیم نواری شناسیم
 مرغ ملکوتیم هوار شناسیم .
 در کشور مامیر اجل راه ندارد
 از مرگ تیریم غزار شناسیم .
 در قعر محیطیم فرو رفته چو گوهر
 همچون خسس و خاشاک شنارا شناسیم .
 از زخم نترسیم برهم نشاییم
 از درد نایم دورا شناسیم .
 مارا همه بر روی بود زخم شهادت
 ماضربت سیلی ققارا شناسیم .
 از نسبه مگویند که ماطالب تقدیم
 راد و ستدروز جزار شناسیم
 نور جبروتیم ز ظلمت نهراسیم
 آیینه صبحیم مسارا شناسیم .
 در کشف حایق سبق آموز ضمیریم
 ترتیب دلیل حکمارا شناسیم
 بر فتوی رهبان قدح یاد بکیریم
 و بن حیه کری فقهارا شناسیم
 سر رشته جهد از کف همت نکذاریم
 سر فدر وراز قضارا شناسیم .
 بخود شده نعره مستان صبو حیم
 تکبیر کش حی علی را شناسیم .
 بر نطع خرابات مغان سر بسجودیم
 سجاده و محراب ودعارا شناسیم .
 فارغ زغم نیستی و هیستی عالم
 از خاک فنا آب بقارا شناسیم .
 نور نبوی در نظر ماست هویدا
 روشن نظر ایم عمی را شناسیم .
 جاوید بسوزیم ز خورشید قیامت
 کبرنو آن شمس ضحارا شناسیم .
 تاریک شود هر دو جهان در نظر ما
 کر طلعت آن بدر دجارا شناسیم .
 پیراهن افلاک پراز رایحه دوست
 یعقوب و غم ویا اسفارا شناسیم .
 بر کردن ماطوق و بال ابدی باد
 کر سلسله شیر خدارا شناسیم .
 بامشعل خورشید اگر کرم بکردیم
 بی نور علی راه علا شناسیم .

گزیده فقره لر

علمادن (عبدالله بن عزم) کتاب النده اولدینی
 حالده قبرستانه کیدر، اوراده او طوروب او قوردی . سببی
 صور مشلر :

— کتابدن داها فائده لی بر شی ، قبرستاندن دها
 امین و سلامتی بریر بوله مدم ، جوابی ویرمش .

* * *

(مأمون) چو جو قلردن برینک النده کتاب
 کورو نجه :

— او غلم ! بو نه در ؟ دیبه صورمش او غلی :
 — باباجم ! انسانک فیکرینی آچان ، یو کسلن یالکز لقوه
 کندیسنی اکلندیرن قیمتدار بر کتابدر ، جوابی ویرمش .
 مأمون : — او غلرم آراسنده اصالت و سلطنتدن
 زیاده علمه اهمیت ویرن بولندیغندن طولایي جداً بختیارم ،
 دیمشدر .

* * *

بری دیکرینی ذم ایدر ایکن « اونده کوردیکم اک
 ایی شی یالانجیلغیدر » دیمش . بوئی ایشیدن ظرفادن
 بری :

— برانسان ایچون بوندن دها بلیغ بر ذم اوله ماز ،
 دیمشدر .

(حریری) نك (درة الغواص) « دالغیجك
 انجیسی » نامده کی کتابندن :

مشهور شعرادن (عروه بن اذینه) بعض شاعر لر
 ایله برابر امویلردن (عبدالملك) ك او غلی (هشام) ك
 یانه کیدر . حضوره کیرنجه (هشام) (عروه) یی
 طائیر . اوکا خطاباً :

— بو شعر سنك دگی در ؟

« اسراف و تبذیریه اخلاقدن اولما قله برابر شونی
 آ کلا دم که رزق هر نه ایسه آیا قلیمه قدر کلیر ، بی
 بولور . رزق ایچون چالیشدجه مشکلاته او غرام .
 حال بو که اونك آرقه سنده قوشما زسه مشکلاته او غرامام .
 شو حالده حجازدن شامه قدر رزق آرامق ایچون
 نه ایچون کلیورسك ؟ دیر .

فیضی هنری

(عروه) :

— شو کتآب ! عمر کز مزداد اولسون . پک
طوغری اولان سوز کز نیم اچون بیوک بردرس عبرت اولدی .
زمان بکا نصلسه بو حقیقی اونو تدوره شدی . اونی بکا
تخطر ایتدیردیکز ، سزه تشکر ایدرم .

جوانی ویریر . و درحال اورادن چیقار . حیوانه
بینه رک حجازه کیدر .

کیجه اولونجه (هشام) یا ناغده (عروه) یی خاطره
کثیر . کندی کندینه :

— قریشدن بر شاعر .. بر سوز ، بر حکمت
سویش . صوکره بکا کلش . هان ملزم بر جوابله
کندیسی اوتانیدرم و ما یوسا و محروما بورادن مفارقتنه
سبب اولدم . حال بوکه بو بر شاعر در . یارین نیم حقمده
سویله یه جکنی بیلیم ، دیر .

ایرتسی کون (عروه) یی صورار . حجازه دوند .
یکنی اخبار ایدرلر . (هشام) کندی کندینه :

— اوت ، رزق کندی آیاقرینه قدر کیتدیکنی
کوره جکدر ، دیر .

صوکره بر سرای اوشاغی چاغیریر . اوکا ایکی بیک
دینار تودیع ایدر :

— (عروه) نک آرقه سندن کیت . نروده بولور
ایسه ک بو پاره یی کندیسه ویر ، دیر .

اوشاق دیورکه :

— درحال یوله چیقم . فقط اوکا آنجق مدینه ده
یتیشه بیلدم . قاپوسنی چالدم . قاپونی آچدی . کندینه

پاره یی ویردم . (عروه) :

— افدمزه بو سوزلریمی سویله یکز : رزق آرقه .
سند قوشدم ، مشکلاته اوغردم . اویمه کلدیم ، اوطوردیم .
رزق آیاقریمه قدر کلدی .

بغدادده دلیقانی بر جولحه واردی که بایرام ، جمعه
تعطیلی یا مقبضین بتون سنه چالیشیردی . فقط کل موسمی

کنجه دستکاهی طوبلار ، شویتی ترم ایدردی :
« زمان کوزلشدی . کل موسمی کلدی . کل چیچکی ،

کل غنجه سی بولوندجه ذوق و صفایه طالملی در . »

صوکره دوستلریله برابر کل باغچه لرنده کللر آره سنده
طرب مجلسلرینی قورار . صباح ، آقشام ، شراب ایله ،
چالغی و شرقی ایله ، آرقداش لرینک صحبتی ایله وقت کچیریر .
کل موسمی کتنجه یه قدر بو حالدو دوام ایدر . کل
قالما یجه ذوق و صفای بیراقیر ، ایشنه عودت ایدر . کله جک
کل موسمی بکلر .

دلیقانی بو ذوق و صفاسیله شهرت آلتجه کیفیتی
(مأمون) اخبار ایدرلر . (مأمون) :

— بو آدم کلک قدرینی حقیه تقدیر ایتش . حقیقه
اهل ذوق بر آدمدر . اوکا معاونت ایتک لازمدر ،
دیهرک بو آدمه هر سنه کل موسمنده اون بیک درهم
تخصیص ایتدیریر .

(عمر بن الخطاب) :

حقه رجوع ایتک باطلده دوام ایتکدن اولادر .

(عمر بن العزیز) سوز سویلر ایکن باغروب
چاغیران بر آدمه :

— یاواش سویله . باغروب چاغیرمانک بر فائده سی
اولسه ایدی اشکله ، کوپکله اولوردی . آنغیرمق ،
حوالامق اونلره مخصوصدر .

(اصی) :

— بر آرایه کلش بش عالم کورمدم که اونلرک
دردی ، کذلک درت عالم کورمدمکی اونلرک اوچی
(امرؤ القیس) ک بتون شعرانک فوقده اولدیغی اعتراف
ایتمینلر .

حضرت پیغمبر (امرؤ القیس) حقنده :

— او اوایله بر آدمدر که دنیا ده مذکور ، آخرته
منسی در . قیامت کونی آنده شعر سنجاغنی حامله کله .
جک ، شعرای آتسه کوتوره جکدر .

عقل سلیم

بر موهوم [Chimère] رسم ایتله ری ، متعدد رساملره سویله یکنز: بونلرک هر بری باشقا باشقا فکرلره وجود ویردیکلرندن موهومی هر بری بر دورلو رسم ایدر. موده لی هیچ بر طرفده بولونمایان بر «پورتره» یه هر برینک ویردیکی خطوط و اساریر آره سنده هیچ بر مشابته بولمازسکنز. دنیانک بتون ته ئولو جیاجیلری الهی تصویر ایدر کن بزه اساریر وجهیه سی حقنده ، آره لرنده اصلا اتفاق بولونمایان، هر کسک کندی طرزینه کوره تنظیم ایتدیک و کندی دماغندن غیری هیچ بر طرفده موجود اولمایان بیوک بر موهوم دن باشقا بر شی تصویر ایدر لمی؟ یر یوزنده، الهی حقنده عینی فکرلره مالک اولان ویا مالک اولایلین ، ایکی کیشی یوقدر .

مبحث 111 — دیمه منصرفنده ربی الک ، نه ئولوبها بر، نیسبیلرینک سطحی ر آرز متعقانه بر معاینه و ندرقه منک

آریسیر .

بتون انسانلاری یاری درلر یا خود ناخدا درلردیمک ، بر الهیک موجودیتنه بتون انسانلر صاعلام بر صورتده و نعدرلردیمکدن بلکه داها دوغرودر . هیچ بر زمان معاینه ایدیه مه مش اولان، حقنده دواملی بر فکر ایدینک غیر ممکن اولان، بزم اوزه رمزه تأثیرلری حقنده غیر متحول بر حکم ویر- مکدن بزى منع ایدن ، مختلف ایکی دماغده مفهومی یک شکل اولامایان بر موجود Etre ک وارلغندن ناصل امین بولونوله بیلیر ؟

حقنده ایدیندیر یله یه چالیشیلان فکرلره ضد بر خط حرکت عطف ایتیه انسانک هر لحظه مجبور اولدینی برینک موجودیتنه کیم صمیمی بر صورتده قانع اولدینی سویله یه بیلیر ؟

یاخود جنوبی فلسطین آرامیلرینک خطندن کلش ، بر چوق تغیراته اوغرایه اوغرایه بو کونکی حالنه واصل اولمشدر . خط عبرانی سریانیلردن آلمشدر . اساساً سریانی ، عربی و عبرانی لسان و خطلری قارشددرلر .

ن کی مضامین

حریت فکریه شهیدلرندن و بلغادن (ابن المقفع) :

— نیچون شعر سویله میورسک ؟

— چونکه بکندیکم شیلری نظم ایده میورم . نظم ایده بیلدیکم شیلری ایسه بن بکنمیورم .

بری آتشر زبان شعرادن (فرزدق) : بر شعر اوقو- دقدن صوکره :

— نصل بولدک ؟ دییه صورار .

(فرزدق) — ابلیس بو شعری بتون عالمه طولا- شیدردی ده قبول ایده جک سندن باشقه براحق بولامادی ، جوابی ویریر .

شاعرلری خسیسلر جمله سندن صایمق ایجاب ایدر . چونکه بر شاعر سویلدیکی الی ای بیت ایچنده فنا بر بیت کورر ایسه اونی چقاروب آتمق ایسته مز. یاخود شعرا صرافلر کبی درلر . ای مسکوکات ایله برابر قالیلرینه ده سورمک ایستلر .

جا حظ :

غبارینه یتشیله مین شاعره (فیحل) ، دها صوکره کلنه (معلق) ، دها صوکره کلنه (شاعر) ، دها صوکره کلنه (شوبهر) ، دها صوکره کلنه (شعردر) دیرلر . بونلردن صوکره کلن ایچون اسم یوقدر .

(ابن الندیم) ک (الفهرست) کتابدن : اسلامک عربی الاصل الک بیوک حکیمی اولان (کندی)

دیورکه :

عربجه یازینسک حائر اولدینی مزیتلر قدر هیچ بر یازیده مزیت بولمیدینی کبی بوخط ایله یازمقده کی سرعت قدر هیچ بر خطده سرعت امکاتی کورمدم .

خط کوفینک نبطیلردن ، یعنی سریانیلردن آلدینی محققدر . فقط بوخط ایله مصحفلر یازیلوردی . شمдіکی خط عربی ایسه خط حجریدن ، یعنی خط مسنددن